

İBN HALDUN ÜNİVERSİTESİ
İSLAMİ İLİMLER FAKÜLTESİ
AKADEMİK DESTEK PROGRAMI

AKDES

1. Program Hakkında

İbn Haldun Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi öğrencilerine yönelik olarak başlatılan ve öğrencilerin İslami ilimlerin klasik kaynaklarına müracaat, vukûfiyet ve nüfuzunu artırmayı hedefleyen bu program; dört yıllık müfredatı ve alanında yetkin hocalarıyla öğrenci kabulüne başlamıştır. Mukayeseli eğitimi kendisine şiar edinen İbn Haldun Üniversitesi'nin bu vizyonuna uygun olarak oluşturulan program, öğrencilerine ilmî mirasımız ışığında güncel meseleleri anlamlandırma ve analiz etme olanağı sunmaktadır. Bu program kapsamında, İslam medeniyeti içerisinde teşekkül eden dil, fıkıh, kelâm, hadis ve tefsir gibi ilimlere dair pek çok klasik metnin dört yıla yayılmış seminerler ile öğrencilere okutulması hedeflenmektedir.

2. Programın Süresi

Akademik destek programı; dört yıllık bir sürece yayılmış olup her yıl güz-bahar-yaz olmak üzere üç dönem boyunca devam edecektir. Ders süresi, 1 blok yani 90 dakika olarak belirlenmiştir. Güz ve bahar dönemi, hafta içi iki gün (biri blok) ve Cumartesi tam gün (üç blok) olmak kaydıyla toplam beş blok (10 saat) olarak kurgulanmıştır. Yaz programında ise dönem koşullarına göre değişiklik gösteren konsantre bir program takip edilecektir.

3. Programın İşleyişi ve Kazanımları

Program, başta klasik Arapça olmak üzere fıkıh, kelâm, hadis ve tefsir gibi ilimlerin başlangıç-orta-ileri düzey olmak üzere her bir aşamaya uygun olan klasik kaynakları üzerine inşa edilmiştir. Tüm bu aşamalarda öğrenci gelişimini takip edebilmek adına her dönemin sonunda değerlendirme sınavı yapılacaktır. Programa kabul alan öğrencilerin tüm dersleri takibi zorunludur ve mazeretsiz devamsızlık hakkı bir dönemde 3 blok ile sınırlıdır. Ayrıca AKDES dersleri not ortalaması en az 75 olarak belirlenmiştir.

Kurları başarıyla tamamlayan öğrencilere sertifika takdim edilecektir. Bunun yanında öğrenciler, sömestr tatillerinde düzenlenmesi planlanan programlardan (tematik geziler, kamplar ve okuma programları) yararlanma fırsatı elde edeceklerdir. Ayrıca dört yıllık müfredatı ilk beş derece ile (AKDES Programı not ortalaması + Fakülte GANO'su üzerinden hesaplanacaktır) bitiren öğrenciler ücretsiz umre ile ödüllendirilecek olup; derece dışında kalan öğrenciler ise indirimli olarak bu imkândan yararlanma fırsatı elde edecektir.

4. Müfredat

Dört yıllık programda öğrenciler fıkıh-fıkıh usulü, akaid-keîâm, hadis-hadis usulü ve tefsir gibi İslami ilimlerin yanında Klasik Arapça (sarf-nahiv), mantık, münazara ve belâgat gibi dil ve alet ilimlerini de klasik kaynaklardan okuma imkânına sahip olacaklardır. Dört yıllık müfredât ile müfredatta yer alan derslerin içerik ve kaynaklarını aşağıdaki tabloda bulabilirsiniz.

5. Mekânlar

Program, Başakşehir ana kampüs ve Süleymaniye olmak üzere üniversitenin iki yerleşkesinde gerçekleştirilecektir. Hafta içi dersler ana kampüste, Cumartesi dersleri ise Süleymaniye yerleşkesinde icra edilecektir. Cumartesi günleri öğrencilerin Süleymaniye'ye intikali için yurttan servis kaldırılacak olup derslerin ardından tekrar yurda ulaşım sağlanacaktır.

6. Müfredat:

	Güz (12 Hafta)	Haftalık Ders	Bahar (12 Hafta)	Haftalık Ders	Yaz (6 Hafta)	Haftalık Ders
1. Kademe	Sarf (7.1.)	3	Avamil (7.4.)	3	Maksud (7.7.)	3
	Kırk Hadis (7.2.)	1	Metin Tatbiki (7.5.)	1	Metin Tatbiki (7.5.)	2
	İlmihal (7.3.)	1	İslami İlimlere Giriş (7.6.)	1	Fıkıh-I (7.8.)	2
					Akaid (7.9.)	2
	Toplam	5	Toplam	5	Toplam	9
2. Kademe	İzhar (7.10.)	3	İzhar (7.10.)	3	İslami İlimler Fakültesi Ürdün Programı (7.12.)	
	Fıkıh-I (7.8.)	1	Fıkıh-I (7.8.)	1		
	Hadis Usûlü (7.11.)	1	Hadis Usûlü (7.11.)	1		
	Toplam	5	Toplam	5		
3. Kademe	Fıkıh-II (7.8.)	1	Fıkıh-II (7.8.)	1	Fıkıh-II (7.8.)	2
	Kelam-I (7.13.)	1	Kelam-I (7.13.)	1	Tefsir (7.18.)	1
	Hadis (7.14.)	1	Mantık (7.17.)	1	Münâzara (7.19.)	1
	Belâgat (7.15.)	1	Belâgat (7.15.)	1	Arapça Dil Sınavlarına (YDS-Yökdil) Hazırlık (7.20.)	1
	Tasavvuf (7.16.)	1	Tefsir (7.18.)	1	Kitap Tahlili (7.21.)	1
					Akademik Danışmanlık (7.22.)	1
	Toplam	5	Toplam	5	Toplam	7
4. Kademe	Fıkıh Usûlü (7.23.)	1	Fıkıh Usûlü (7.23.)	1		
	Kelam-II (7.24.)	1	Kelam-II (7.24.)	1		
	İhtisas Seminerleri (7.25.)	1	İhtisas Seminerleri (7.25.)	1		
	Toplam	3	Toplam	3		

7. Derslerin Mahiyeti ve Kaynakları

Programda yer alan derslerin tanıtımı ve dersin hocası tarafından okutulması muhtemel eserler aşağıda yer almaktadır.

7.1. Sarf

a. Dersin Mahiyeti

Sarf dersi, Arap dilinin morfolojisini inceleyen ve kelimelerin köklerinden türetilme kurallarını öğreten bir disiplindir. Bu ders, kelimelerin yapısal özelliklerini, çekim kurallarını, fiil ve isimlerin farklı kalıplarını, mastarları, sıfatları ve çeşitli türevleri ele alır. Amaç, öğrencilerin Arapça kelimelerin kök ve eklerini tanıyarak, kelime türetme ve anlamlandırma becerilerini geliştirmektir. Sarf bilgisi, Arapça metinlerin doğru anlaşılması, doğru yazılması ve konuşulması için temel bir araçtır. Ayrıca, Kur'an-ı Kerim'in ve hadislerin dilini daha iyi kavramak ve İslamî ilimlerde derinleşmek isteyenler için vazgeçilmez bir öneme sahiptir. Bu derste, dersin hocasının takdiri çerçevesinde aşağıda yer alan eser okutulacaktır.

b. Kaynakları

- *Müellifi Meçhul - Bina*

7.2. Kırk Hadis

a. Dersin Mahiyeti

Hadis, insanlar için bir hidayet ve rahmet kaynağı olan (Lokman 31/3) Kur'an-ı Kerim'i sözleriyle açıklayan, fiilleriyle uygulandığını gösteren âlemlere rahmet olarak gönderilen Hz. Peygamber'in söz, fiil ve davranışlarıdır. Müslümanlar tarafından Kur'an'dan sonra başvurulacak en önemli kaynak olan hadis, Kur'an'ın açıklayıcısı olması nedeniyle Müslümanların inanç, ibadet, ahlak ve hayat tarzlarını tesis eden bir vasıtaadır.

Bu ders kısa ve öz olmaları ve de Hz. Peygamber'in "Her kim benim hadislerimden kırk tanesini belleyip başkalarına da öğretirse, kıyamet gününde, Allah Teâlâ onu, bilginler ve fakihler arasında diriltsin" mealindeki hadisi sebebiyle 40 hadis edebiyatından seçilen derlemeler üzerinden ilerleyecektir. Bu derste, dersin hocasının takdiri çerçevesinde aşağıda yer alan eserlerden biri okutulacaktır.

b. Kaynakları

- *İmam Nevevî- el-Erbeûn en-Neveviyye*
- *İsmâil Hakkı Bursevî - Şerhu 'l-Erba'în*

7.3. İlmihal

İlmihal dersi, İslam dininin temel ibadet ve ahlak esaslarını öğretmeyi amaçlayan bir giriş dersi. Bu ders, namaz, oruç, zekat, hac gibi ibadetlerin nasıl yerine getirileceği, abdest ve gusül gibi temizlik kuralları, helal ve haram sınırları, günlük yaşamda dikkat edilmesi gereken dini ve ahlaki ilkeler gibi konuları kapsar. Öğrenciler, İslam'ın temel hükümlerini öğrenerek, dini vecibelerini doğru bir şekilde yerine getirme bilgi ve becerisi kazanırlar. İlmihal dersi, aynı zamanda toplumsal hayatta Müslüman bireylerin davranışlarını düzenleyen kuralları ve Peygamber Efendimiz'in (s.a.v.) sünnetini takip ederek ahlaki gelişimlerini sağlamayı hedefler. Bu ders, dini bilgilerin yanı sıra, manevi ve ahlaki değerlerin de öğretilmesi açısından büyük bir öneme sahiptir.

7.4. Avâmil

a. Dersin Mahiyeti

Avâmil, Arapça nahiv ilmine dair temel bir eserdir ve el-Avâmilü'l-cedîd olarak da bilinir. İlk baskısı 1234'te İstanbul'da yapılmış olan eser, kırk civarında basılmıştır. Nahiv, Arapça dil bilgisinin ikinci temel taşıdır ve kelimelerin cümle içerisindeki konumunu öğretir. Avâmil, medreselerde nahiv ilmine girişte okutulan klasik eserlerden biridir. İmam Birgivi tarafından yazılan Avâmil, Türk medreselerinde özellikle tercih edilmiştir. Kitap, pedagojik esaslara dayalı, kolay anlaşılır bir sistematığe sahiptir ve üç ana bölümden oluşur: Amil, Mamul ve İrab.

b. Kaynakları

- *Birgivi - Avâmil*
- *Abdülkâhir el-Cürcânî - Avâmil*
- *Muhyiddin Abdülhamid - et-Tuhfetü's-seniyye*

7.5. Metin Tatbiki

a. Dersin Mahiyeti

Dersin temel hedefi, öğrencinin Arapça eğitiminde edinmiş olduğu mükteşebatı meleke haline dönüştürmektir. Bu kapsamda yetkin bir hoca gözetiminde öğrencilere Arapça metinler okutulmak suretiyle metin üzerinden gramer kaideleri tespit edilecek, Arap dilinin inceliklerine işaret edilecek ve tercüme usulleri hakkında bilgiler verilecektir. Derste takip edilecek metin hoca tarafından sınıfın ortalama seviyesi esas alınarak tespit edilecektir.

b. Kaynakları

- *Muhammed Ali es-Sâbüni - Safvetü't-tefâsir*
- *Abdülfeâtâh Ebû Gudde - Min edebi'l-İslâm*
- *Nasîf Mustafa Abdülazîz - Hamsûne Kıssa*
- *Râgıb el-İsfahânî - ez-Zerîa ilâ mekârimi's-Şerîa*

7.6. İslami İlimlere Giriş

a. Dersin Mahiyeti

İslâmî ilimlere giriş dersi temel İslam bilimlerinin tanımlarını, mahiyetlerini, ana konularını ve neye yarar sağladıklarını beyan etmeyi hedef edinen bir derstir. Şüphesiz her ilme başlamadan önce onun hakkında bu tür bilgilere sahip olmak kişinin o ilme daha bilinçli bir şekilde başlaması ve öğrenme esnasında da o ilmi daha iyi bir şekilde kavraması yönünden oldukça önemlidir. Bu minvalde AKDES programında ders verecek hocalarımız -her hoca kendi ihtisas alanıyla alakalı olmak üzere- öğrencilerine temel İslam bilimlerinin mahiyetini kavratmaya çalışacak ve bu ilimlere karşı öğrencilerde bir bilinç oluşturmaya gayret göstereceklerdir. Bu dersler aynı zamanda temel İslâm bilimlerine bütüncül bir bakış açısıyla bakma hususunda yarar sağlayacak ve öğrencilerin ileride seçecekleri ihtisas alanlarını belirlemelerinde bir ön hazırlık niteliği taşıyacaktır.

b. Kaynakları

- *Taşköprizade - Miftâhu's-Sa'âde*
- *Saçaklızade Mehmed Efendi - Tertîbu'l-Ulûm*
- *Mahmut Samar - İslami İlimlere Giriş*
- *Yavuz Köktaş - İslam Medeniyetinde İlimler Tasnifi ve Makasid Anlayışı*

7.7. Maksud

a. Dersin Mahiyeti

Maksud, sarf ilminin önemine değinerek başlar ve sülâsi mücerred ile rubâi mücerred fiillerin vezinlerini açıklar. Masdardan türeyen kipler, sahih fiillerin çekimleri ve fiil kalıplarının geçişlilik, işteşlik ve dönüşlülük anlamları detaylandırılır. Ayrıca illetli fiiller ve çekimleri esnasında meydana gelen değişiklikler ele alınır. Bu eser, Arapça sarf ilmini öğrenmek isteyenler için kapsamlı ve değerli bir kaynaktır.

b. Kaynakları

- *Maksud Metni*
- *Zencâni – İzzî*

7.8. Fıkıh I-II

a. Dersin Mahiyeti

Fıkıh, insanın fiilleriyle ilgili olan şer'î hükümleri inceleyen bir ilimdir. Nasıl ibadet edileceği, nasıl ticaret yapılacağı, aile hayatının nasıl başlayıp nasıl biteceği, suçlar ve bunlara verilecek cezaların neler olduğu, devletin nasıl yönetileceği ve savaş durumunda nelere dikkat edileceği fıkıh ilminin ele aldığı meselelerin yalnızca bir kısmıdır. Bu derste, fıkıh ilminin ele aldığı meseleler çeşitli Arapça klasik fıkıh kaynaklarının okunmasıyla öğrenilecektir. Bunun için fıkıh dersi konuları itibarıyla ikiye bölünmüş ve ibadetler bölümünün okunduğu dersler Fıkıh I olarak; muamelat, münakehât ve ukûbât kısımlarının okunduğu dersler ise Fıkıh II olarak ifade edilmiştir. Fıkıh I dersinde iki kitap (biri metin ve şerhi), Fıkıh II dersinde ise tek kitap (metin ve şerhi) takip edilecektir. Böylelikle bu derste öğrenci, alanın muteber beş farklı metnini görmüş ve fıkıh meselelerini öğrenmiş olacaktır.

b. Kaynakları

- *eş-Şürünbülâli - Nûru'l-İzâh*
- *el-Mevsili - el-İhtiyar li ta'lîli'l-Muhtâr*
- *Abdülğani el-Meydâni - el-Lübâb fî şerhi'l-Kitâb*

7.9. Akaid

a. Dersin Mahiyeti

Akaid, İslam inancının temel esaslarını ve iman prensiplerini öğreten bir ilimdir. Bu ders, Allah'a, meleklerle, kitaplara, peygamberlere, ahiret gününe ve kadere iman gibi iman esaslarını kapsamlı bir şekilde ele alır. Amaç, öğrencilerin inanç sistemini sağlam temellere dayandırarak dini bilgilerini güçlendirmek ve bu bilgileri günlük hayatlarında karşılaştıkları problemleri anlamlandırma ve çözümlemede ilk aşama olarak tesis etmektir. Bu yüzden Akaid, İslam inancının doğru anlaşılması ve yanlış inançların ayıklanması noktasında kritik bir rol oynar. Öğrencilere sağlam ve bilinçli bir iman geliştirmeleri noktasında yardımcı olur. Bu derste, dersin hocasının takdiri çerçevesinde aşağıda yer alan eserlerden biri okunacaktır.

b. Kaynakları

- *Ömer en-Nesefti - Akaidü'n-Nesefti*
- *Ebü'l-Berekât en-Nesefti - el-Umde*
- *Ali b. Osman el-Uşi -Emâli*

7.10. İzhâr

a. Dersin Mahiyeti

İzharu'l-esrar, İmam Birgivi tarafından yazılan Avamil kitabının şerhi olarak kaleme alınmıştır. Bu eser, Arap nahvinin temel konularını özlü bir şekilde öğretmeyi hedefler ve genellikle Basra dil mektebinin görüşlerine yer verir. İzharu'l-esrar, üç ana bölümden oluşur: amil, mamul ve i'rab. Kitap, Avamil'de sadece adları verilen konuları tanımlar ve şartlarını açıklar. Birgivi, eserinde Zemahşerî, İbnü'l-Hâcib ve İbn Hişâm gibi kaynaklardan faydalanmıştır. Osmanlı medreselerinde uzun yıllar boyunca okutulan eser, Arapça nahiv öğrenmek isteyenler için değerli bir kaynaktır ve kırkın üzerinde baskı yapmıştır.

b. Kaynakları

- *Birgivi – İzharü'l-Esrâr*
- *İbn Hacib – Kâfiye*

7.11. Hadis Usulü

a. Dersin Mahiyeti

Hadis usulü, hadis ilminin temel kavramlarını, metodolojisini ve hadislerin sıhhatini değerlendirme esaslarını inceleyen bir bilim dalıdır. Bu bilim dalı, hadislerin Hz. Peygamber'e (s.a.v.) ait olup olmadığını belirlemek, sahih (güvenilir) olanları zayıf olanlardan ayırt etmek ve hadislerin doğru bir şekilde anlaşılmasını sağlamak amacıyla geliştirilmiştir. Ayrıca bu disiplin, hadislerin toplanması, nakledilmesi, değerlendirilmesi ve sınıflandırılması gibi konuları ele alır. Bu derste, dersin hocasının takdiri çerçevesinde aşağıda yer alan eserlerden biri okutulacaktır.

b. Kaynakları

- *Nevevî - İrşâdü tullâbi 'l-hakâik*
- *İbn Hacer - Nüzhetü 'n-naẓar fî tavzîhi Nuḥbeti 'l-fiker*
- *Mahmud Tahhan - Teysiru Mustalahi 'l-Hadis*

7.12. Ürdün Yaz Programı

a. Dersin Mahiyeti

Ürdün Yaz Programı, İslami İlimler Fakültesi'nin 2. sınıfı başarıyla bitiren ve Arapça düzeyi belli bir seviyeye ulaşan tüm öğrencilere sunduğu bir imkândır. Tamamı fakülte öğrencilerinden oluşan AKDES programı öğrencileri için ilk iki yılın sonunda Ürdün Yaz Programına katılım için yeter düzey bir Arapça seviyesinin yakalanması oldukça yüksektir. Program kapsamında Ürdün'ün başkenti Amman'daki QASİD Dil Enstitüsü ile iş birliği gerçekleştirilmesi ve öğrencilerin buradaki uzman hocalardan istifade etmesi hedeflenmektedir. Ayrıca dersler dışında Ürdün uleması ile tanışma ve gezi imkanları da öğrencilere sunulacaktır.

7.13. Kelam I

a. Dersin Mahiyeti

Kelam, İslam akaidine dair meseleleri ispat eden ve yine İslam akaidine yöneltilen şüpheleri cevaplayan bir ilimdir. Öğrenci bu ders ile birlikte programın önceki dönemlerinde almış olduğu akide eğitiminin temellerini rasyonel zeminde inşa etmeye başlar. Bu ders, öğrencilere İslam düşüncesinin temel kavramlarını ve bunların tarihsel gelişimini sunar. Bunun yanı sıra mezkûr ders, öğrencinin klasik dönemde ortaya konulan İslami bilgi birikiminin zemininde yer alan akılcı yaklaşımın temellendirildiği kelam ile bir ilim olarak ilk tanışmasıdır. Bu aşamada öğrenci gerek ilmin metodolojisine gerek konularına gerekse de pek çok köklü argümanına dair bir fikir edinecektir. Nihayetinde öğrenci, İslam inancının tamamıyla akla uygun zeminini idrak edecek ve diğer inanç sistemlerinden farkını gerekçeleriyle birlikte temel düzeyde öğrenecektir. Bu derste, dersin hocasının takdiri çerçevesinde aşağıda yer alan eserlerden biri okutulacaktır.

b. Kaynakları

- *Ömer Nasuhi Bilmen - Muvazzah İlm-i Kelâm*
- *Ebü'l-Berekât en-Neseft - el-'İtimâd fî'l-İtikâd*

7.14. Hadis

a. Dersin Mahiyeti

Kur'an-ı Kerim'de geçen ittiba ve iktida kavramları, Rasûl-i Ekrem'i (s.a.v) rehber edinerek onun izinden gitmek ve bilinçli olarak ona uymak anlamına gelir. Allah'a (c.c) ve Rasûlüne (s.a.v) itaati emreden ayetlerin gereğini yerine getirmek; Kur'an, hadis ve sünnete uymakla mümkündür. Çünkü Hz. Peygamber (s.a.v.) yaşayan Kur'an, evrensel rol model ve etrafını aydınlatan bir ışık (sirâc-i münîr) olarak gönderilmiştir. Ayrıca "üsve" kökünden gelen "teessî", Hz. Peygamber'in (s.a.v.) fiil, hareket ve davranışlarını sebep, hikmet ve maksatlarını bilerek yapmak ve onu örnek almak demektir. Bu derste, Hz. Peygamber'in (s.a.v.) hadislerinin öncelikle farklı kitaplardan müzakere ve mütalaa edilerek doğru bir şekilde anlaşılması akabinde de bireysel olarak tatbik edilmesinin teşviki hedeflenmektedir. Bu derste, dersin hocasının takdiri çerçevesinde aşağıda yer alan eserlerden biri okutulacaktır.

b. Kaynakları

- *Buhârî - el-Câmiu's-ş-şahîh*
- *Müslim - el-Câmiu's-ş-şahîh*
- *Ebü Dâvûd - es-Sünen*
- *Nesâî - es-Sünen*
- *Tirmizî - el-Câmiu's-ş-şahîh*

7.15. Belagat

a. Dersin Mahiyeti

Belagat ilmi, Arapça lafızların delalet ettiği manaları, farklı kullanım şekillerini ve söz sanatlarını konu edinen bir alet ilmidir. Âlet ilimlerinden maksad Kur'an-ı Kerim ve hadislerden oluşan nasları doğru bir şekilde anlamayı ve yorumlamayı sağlamasıdır. Belagat ilmi de Arap Edebiyatının zirve olduğu bir dönemde Araplara meydan okuyan bir üslupla inen Kur'an-ı Kerim'in doğru bir şekilde anlaşılmasını hedefler. Zira belagat ilmine haiz olunmadan Kur'an ayetlerini anlamaya çalışmak büyük problemlere yol açabilmektedir. Çünkü ahlaki, fıkhi veya akaidi konu edinen bütün ayetler birçok belâgî incelikler içerir. Belagat ilmi bilinmeden bu sahaya girmek kişinin ahlaki değerleri, fikhî hükümleri ve inanç esaslarını yanlış şekillerde anlayıp yorumlamasına yol açabilmektedir. Akdes programında belagat ilmini öğretmekten amaç da öğrencilerin Kur'an-ı Kerim'i Arap Edebiyatının inceliklerine uygun olarak doğru şekilde anlamasını sağlamak ve belagat eksikliğinden kaynaklanan anlama ve yorumlama problemlerinin önüne geçmektir. Bu doğrultuda aşağıda yer alan eserler dersin kaynaklarını oluşturmaktadır.

b. Kaynakları

- *Hatib el-Kazvîni – Telhîsu'l-Miftâh*
- *Ebü'l-Velîd İbnü's-Şihne - Urcûze fi'l-me'ânî ve'l-beyân ve'l-bedî'*
- *Ali el-Cârim ve Mustafa Emin - el-Belâgatu'l-Vâdiha*

7.16. Tasavvuf

a. Dersin Mahiyeti

Bu ders, tasavvuf tarihinin öne çıkan başlıklarını giriş mesabesinde ele alarak tasavvuf hakkında bütüncül bir bakış kazandırmayı hedefler. Bu minvalde kronolojiye bağlı kalınarak bir tasavvuf tarihi anlatısı sunulacağı gibi, tasavvuf ilmi çerçevesinde gelişen teoriler de tahlil edilmeye çalışılacaktır. Bir ilim olarak tasavvufun hangi sosyo-kültürel ve ilmi atmosferde neden ve nasıl teşekkül ettiği, teşekkül eden bu ilmin iddiaları ve diğer ilimlerle ilişkisi netleştirilmeye çalışılacak; akabinde bu ilim kapsamında geliştirilen teoriler ve ortaya çıkan literatür değerlendirilecek ve son olarak modern dönemdeki vaziyetin fotoğrafı çekilmeye çalışılacaktır. Ders boyunca pek çok defa birincil kaynaklara müracaat edilecek olmakla beraber günümüz akademisinin ürünleri de tartışılacaktır.

b. Kaynakları

- *Serrâc – el-Lüma‘*
- *Kuşeyrî – er- Risâle*

7.17. Mantık

a. Dersin Mahiyeti

Mantık, kişiyi düşünce esnasında hatadan koruyan bir disiplindir. Bu ders, kişinin doğru bilgiye ulaşma yollarının incelendiği en temel iki başlık olan tasavvur ve tasdik konularını -bazı ileri düzey meseleler hariç- genel hatlarıyla ihtiva etmektedir. Ayrıca bazı temel noktalarda diğer mantık gelenekleriyle olan farklılıkların gösterilmesi de mantık çalışmalarına ufuk katmak gayesiyle bu dersin konusudur. Bu dersin öncelikli gayesi öğrencilerin diğer ilimlerde bilfiil kullanabilecek şekilde kimi temel mantık kaidelerinin zihinde yer edinmesini sağlamak ve ileri düzey mantık çalışmalarına zemin sağlamaktır. Bu derste, dersin hocasının takdiri çerçevesinde aşağıda yer alan eserlerden biri okutulacaktır.

b. Kaynakları

- *Mağnîsî - Muğnî't-tullâb*
- *Hüsâm Kâtî - Şerhu Îsâgûcî*

7.18. Tefsir

a. Dersin Mahiyeti

Tefsir ilmi sarf, nahiv ve belâgat gibi dil bilimlerinden; esbâb-ı nüzûl, nâsîh-mensuh, muhkem-müteşâbih gibi Kur'an ilimlerinden; hadis ve tarih gibi rivayet ilimlerinden; mantık ve fıkıh usulü gibi yöntem bilimlerinden yararlanılarak Kur'an'ın mânalarının açıklanmasını ve ondan hüküm çıkarılmasının keyfiyetini öğreten ilim dalıdır. Bu dersi işlemekle Kur'an-ın farklı vecihlerle ortaya çıkan manaları imkân nisbetinde öğrenciye sunulacak ve aynı zamanda daha önce öğrenilen âlet ilimlerinin Kur'an-ı Kerim'in tefsir edilmişindeki rolüne vurgu yapılarak bu pratiğin öğrencilere kazandırılmasına da gayret edilecektir. Akdes programında tefsir dersinin işlendiği her dönemde muhtelif tefsir kitapları seçilecektir. Böylece öğrencilerin müfessirlerin sahip olduğu farklı tefsir metodlarının ve analiz yöntemlerinin neler olduğunu görmeleri sağlanacaktır.

b. Kaynakları

- *Ebu'l-Berekât en-Neseft - Medâriku't-Tenzîl ve Hakâiku't-Te'vîl*
- *Abdullah b. Ömer el-Beyzâvî - Envâru't-Tenzîl ve Esrâru't-Te'vîl*
- *Muhammed Ali es-Sâbûnî – Safvetü't-Tefâsîr*

7.19. Münazara

a. Dersin Mahiyeti

Münazara, hakikatin ortaya çıkması için tarafların görüşlerini savunmasından ibarettir. Bir ilim olarak münazara ise hakikati ortaya koyma gayesindeki insanların tartışma esnasında birbirleri tarafından ortaya atılan iddia ve cevaplara nasıl yaklaşılacağına öğrenildiği disiplindir. Bu derste münazara ilminin temel üç başlığı olan tarifte münazara, taksimde münazara ve tasdikte münazara konuları genel hatlarıyla işlenecektir. Böylelikle öğrenci hem klasik kitaplardaki argümantasyonu takip edebilir hem de tartışma adabını öğrenerek daha sağlıklı bir şekilde fikir paylaşımında bulunabilir. Ayrıca öğrenci bu derste kazanımlarıyla birlikte çalışmalarında bir metot olarak kullanabileceği bir enstrüman kazanmış olacaktır. Bu derste, dersin hocasının takdiri çerçevesinde aşağıda yer alan eserlerden biri okutulacaktır.

b. Kaynakları

- *Saçaklızâde - Velediyye*
- *Muhyiddin Abdulhamid - Risâletü'l-Âdâb ft Âdâbi'l-Bahs ve'l-Münâzara*

7.20. Arapça Dil Sınavlarına Hazırlık

a. Dersin Mahiyeti

Bu ders, öğrencilere Arapça dil yeterliliklerini artırmak ve sınavlarda başarılı olmalarını sağlamak amacıyla yoğun ve kapsamlı bir program sunar. 6 haftalık bu program, dilbilgisi, kelime bilgisi ve okuma-anlama becerilerini kapsayan derslerden oluşur. İlk iki hafta temel dilbilgisi kurallarının pekiştirilmesine ve kelime hazinesinin genişletilmesine odaklanırken, üçüncü ve dördüncü haftalar okuma-anlama ile geçer. Beşinci hafta dinleme ve konuşma becerilerinin geliştirilmesi için ayrılmıştır. Son hafta ise, geçmiş sınav sorularının çözümü ve deneme sınavları ile öğrencilerin sınav stratejilerini geliştirmelerine ve zaman yönetimini öğrenmelerine yardımcı olur.

7.21. Kitap Tahlili

a. Dersin Mahiyeti

Kitap tahlilleri, temelde öğrencilerin kitap okuma alışkanlıklarını geliştirme, kitap tercihlerine yardımcı olma, okunan kitapları bir danışman eşliğinde grup üyeleri ile birlikte analiz ederek metnin daha üst düzeyde anlaşılması ve anlamlandırılmasına yardımcı olma gibi gayelere matuf olarak gerçekleştirilecektir. Tahliller ekseriyetle grup yöneticileri tarafından yapılmakla birlikte, tahlili yapılacak eserin dahil olduğu alandaki uzmanlığı ile temayüz etmiş akademisyenler de tahlilleri gerçekleştirmek üzere gruplar tarafından misafir edilebilir. Tüm bunların yanında iletişim ve etkileşimin üst seviyede olduğu tahliller esnasında aynı kademede olan ve üniversiteye yeni başlayan öğrenciler, yatay seviyede birbirlerine karşı şahsi düşüncelerini açık, akıcı ve anlaşılır bir şekilde ifade etme kabiliyetlerini geliştirme ve birbirlerini daha yakından tanıma fırsatı bulacaktır.

b. Kaynakları

- *Kaynaklar tahlili gerçekleştirecek müzakereci hoca tarafında belirlenecektir.*

7.22. Akademik Danışmanlık

Akademik Danışmanlık kapsamında, öğrencilere yurt içi ve yurt dışındaki üniversitelerdeki yüksek lisans ve doktora programlarına başvuru süreçlerini detaylı bir şekilde anlatan 6 haftalık bir bilgilendirme seminerleri serisi sunulacaktır. İlk hafta, lisansüstü eğitim programlarının genel yapısı ve başvuru kriterleri hakkında bilgi verilirken, ikinci hafta yurt içi üniversitelerdeki başvuru süreçlerine odaklanılacaktır. Üçüncü hafta, yurt dışı üniversitelerinin başvuru gereksinimleri, kabul kriterleri ve kültürel farklılıklar ele alınacaktır. Dördüncü hafta, niyet mektubu yazma teknikleri üzerinde durulacak, beşinci hafta referans mektupları ve akademik özgeçmiş hazırlama konuları işlenecektir. Son hafta ise, başvuru sürecinde dikkat edilmesi gereken püf noktalar ve başarılı bir başvuru stratejisi geliştirme üzerinde yoğunlaşılacaktır. Bu seminer serisi, öğrencilerin lisansüstü eğitim hedeflerine ulaşmalarında gereken tüm bilgileri ve becerileri kazanmalarını amaçlamaktadır.

7.23. Fıkıh Usulü

a. Dersin Mahiyeti

Fıkıh usulü veya usûl-i fıkıh, şer'î hükümler konulurken hangi kaidelere ve delillere dayanıldığı, nasıl bir yöntem takip edildiği meselelerini ele alan bir ilimdir. Başka bir ifadeyle herhangi bir şeye veya olaya helal, haram, farz, vacip, sünnet, mekruh gibi verilen hükümlerin arkasında yatan metodolojiyi araştırmaktadır. Programda yer alan altı dönemlik fıkıh eğitimi boyunca, meselelere verilen hükümler öğrenildikten sonra iki dönem boyunca alınacak bu derste de söz konusu hükümlerin nasıl verildiğinin anlaşılabilmesi için bir fıkıh usulü eseri okunacaktır. Bu derste, dersin hocasının takdiri çerçevesinde aşağıda yer alan eserlerden biri okutulacaktır.

b. Kaynakları

- *İbn Kutluboğa - Şerhu Muhtasari'l-Menâr*
- *Hâdimî - Mecâmiu'l-hakâik*
- *Akhisarî - Şerhu Semti'l-vusûl*

7.25. İhtisas Seminerleri

a. Seminerlerin Mahiyeti

İhtisas seminerlerinde, her öğrencinin Temel İslam Bilimleri alanındaki (kelam, fıkıh, hadis, tefsir ve tasavvuf) yetkinliklerini artırmak amacıyla öğrenci-hoca bazlı bir program takip edilecektir. Bu program kapsamında, öğrenciler kendi ilgi alanlarına uygun olarak belirlenen hocalarla birebir çalışma fırsatı bulacak ve derinlemesine okuma-araştırma yapabileceklerdir. Her hafta, ilgili alandaki temel ve ileri düzey kaynaklar üzerinde tartışmalar yapılacak, özel projeler ve tez konuları geliştirilecektir. Bu süreçte, öğrenciler metodolojik yaklaşımlar, eleştirel düşünme ve akademik yazım becerileri konusunda yoğun bir eğitim alarak, kendi alanlarında uzmanlaşmış ve yetkin hale geleceklerdir. Böylece, İslami ilimlerde derinlemesine bilgi sahibi, araştırma yapabilen ve bu bilgiyi akademik platformlarda paylaşabilen nitelikli araştırmacılar yetiştirilmesi hedeflenmektedir.

7.24. Kelam II

a. Dersin Mahiyeti

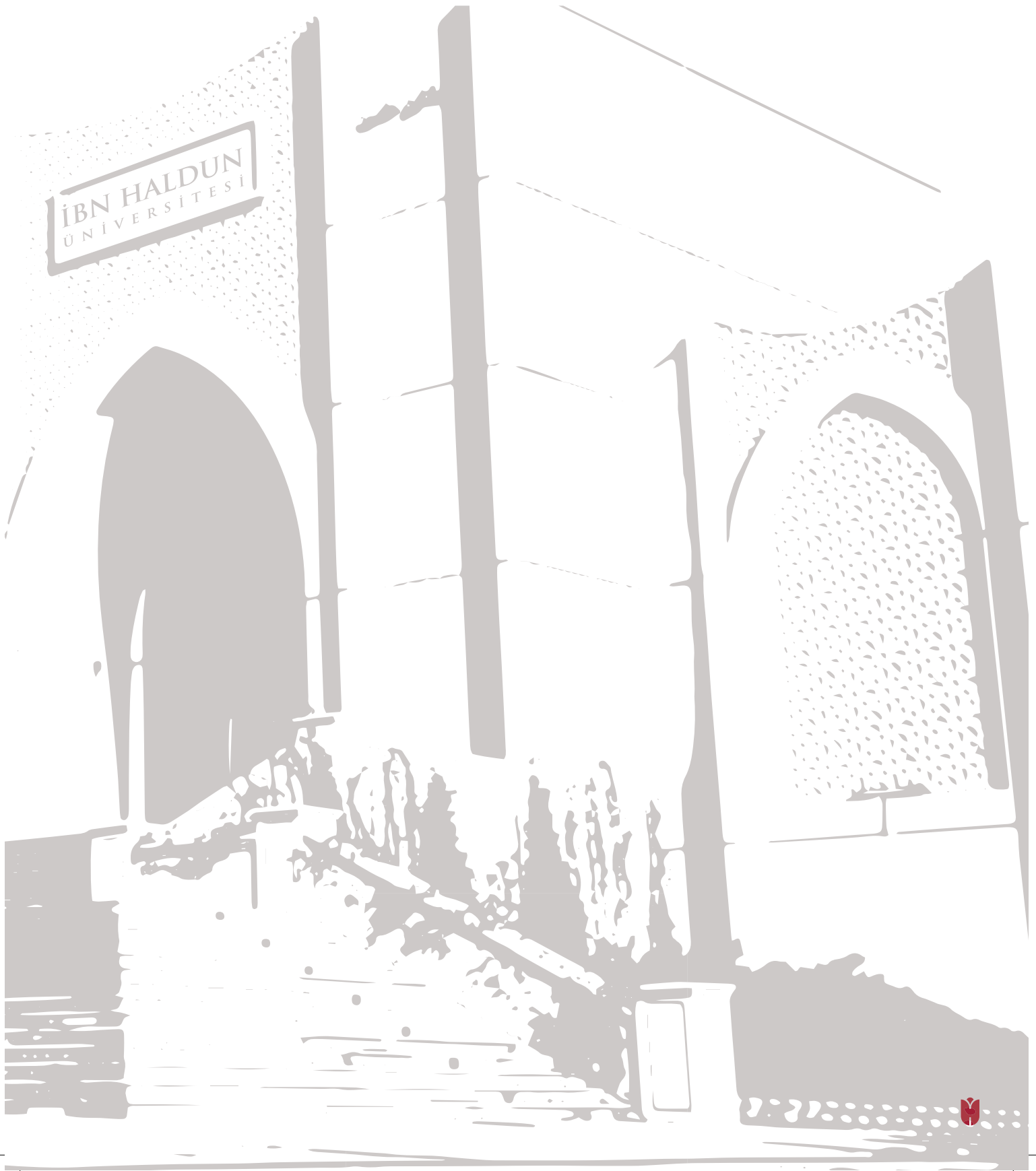
Öğrenci programın önceki yıllarında almış olduğu kelam eğitimiyle birlikte kelam ilminin temel meselelerini öğrenmiş, temel argümanlarını tanımıştır. Programın bu safhasında ise alacak olduğu kelam eğitimiyle birlikte öğrenci pek çok meseleyi derinlemesine öğrenmeye başlar. Bir önceki aşamada aldığı tarihsel perspektifte çeşitli mezheplere nispet edilen görüşleri daha detaylı inceleme fırsatı bulan katılımcılar İslam inancının rasyonel zeminini daha tafsilatlı bir şekilde inceleme imkânı da bulacaktır. Bu noktada bir önceki aşamadaki kitapların sunmuş olduğu argümantasyonun yanı sıra daha detaylı bir metodoloji de sunulacaktır. Ayrıca bu aşamada öğrenci temel becerileri geliştirecek ve bunun yanı sıra meselelere daha teknik bir yaklaşım sunabileceği temel metodolojik eğitimini tamamlayacaktır. Bu derste, dersin hocasının takdiri çerçevesinde aşağıda yer alan eserlerden biri okutulacaktır.

b. Kaynakları

- *İbn Hümmâm - el-Müsâyera*
- *İmâm Gazzâlî - el-İktisâd fi'l-İ'tikâd*

Fikri Bağımsızlık
Intellectual Independence
الاستقلال الفكري

İBN HALDUN
UNİVERSİTESİ

✉ Başak Mah. Ordu Cad. No:3 Başakşehir / İstanbul
☎ 0 212 692 0212 📱 /ibnhalduni 🌐 www.ihu.edu.tr